

ก่อนจะถึงวัน...ส่งโครงการพัฒนางานสุขภาพจิต

“สติ สติ กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวหน่อยเร็ว ไม่มีเวลาแล้ว ต้องทำให้เสร็จ..รู้ไหม” เสียงเตือนตัวเอง ดังก้อง กังวาน อยู่ในหัว ในหูอีกทีก็ครึกโครม ตึกแล้วข้างตัวเจียบสงัด ฉันยั้งนั่ง Built อารมณ์ อยู่หน้าจอ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กคู่ใจ มีเสียงเพลงกับเสียง ลมหายใจของตนเองเป็นเพื่อน เอาละพอมีสติ...สมาธิก็ตามมา ฉันเริ่มเปิดดูข้อมูลที่เคยค้นหาและรวบรวมไว้ในโฟลเดอร์ที่สำหรับใช้ในการเขียนโครงการ ไม่ว่าจะ เป็นสถานการณ์ต่างๆ รายงานการประชุมคณะกรรมการ ผลการดำเนินงานในปีแล้วๆมา ไฟล์แบบฟอร์ม โครงการที่ต้องใช้ ตลอดจนไฟล์โครงการต่างๆของปีเก่าๆ แฟ้มเอกสารระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายใน โครงการ และอันที่ขาดไม่ได้ก็คือโน้ตย่อที่จดขยุกขยิกตอนไปคุยกับผู้อำนวยความสะดวก และเมื่อข้อมูลต่างๆถูกวาง ไว้อรอบๆตัวแล้ว **ก็พร้อมลงมือค่ะ**

ก่อนอื่นต้องเรียบเรียงข้อมูลที่ทุกคนให้ความเห็นมาตอนเราคุยกันแบบไม่เป็นทางการบ้างและ ประชุมกันแบบเป็นทางการบ้างก่อนว่าปีหน้าเราจะทำอะไรกันดี พร้อมกับเริ่มทบทวนสิ่งที่เราดำเนินการ ไปแล้วในปีที่ผ่านมา ถ้าจำการรอบการวิเคราะห์เวลาเขียนโครงการไม่ได้ ก็เปิดไฟล์ดูค่ะ จากนั้นก็เริ่มระลึกทำ Mind mapping ไปเรื่อยๆก่อน แต่ก็ไม่ได้ทำอะไรสมบูรณ์แบบตามตำราที่สำนักงบประมาณเคยแจกให้มา เป๊ะๆนะค่ะ คินนี้เวลาล่วงเลยไปไกลแล้วไม่ไหวก็ save ไฟล์ไว้นอนก่อนค่ะ

เมื่อเวลากระชั้นมาแล้ว ต้องหาเวลาสงบๆนั่งเปิดไฟล์ที่ต้องทำ ข้อมูลที่ทำไว้หาไว้ อย่าให้ห่างตัวค่ะ เริ่มลุยไปก่อนเลยตามแบบฟอร์มที่กองแผนงานให้มา ใช้สายตากวาดอ่านไปเรื่อยๆเลยคะว่าแบบฟอร์มปีนี้ ต่างจากปีก่อนอย่างไร สลับหัวข้อไหนบ้าง เริ่มแรกเลยหัวข้อไหนคือข้อมูลใส่ลงไปได้โดยไม่ต้องคิดมากก็ใส่ เลยคะ เช่น ชื่อโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หลัก กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระยะเวลา ดำเนินการ โครงการ งบประมาณ พื้นที่เป้าหมาย ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์กรมสุขภาพจิตอะไรประมาณนี้แหละคะ อันไหน Copy Paste ได้ก็จัดไปเลยคะเพราะถ้าพิมพ์ใหม่ เดี่ยวจะไม่เหมือนเดิม ที่ทำแบบนี้ก็แบบว่าให้กำลังใจตัวเองไปก่อน เก็บหัวข้อที่ต้องใช้ ความคิดเยอะๆไว้ทำที หลัง

พอจัดการบางหัวข้อที่กล่าวไว้เสร็จแล้ว ก็รวบรวมสติแหละคะว่า หลักการและเหตุผลต้องใช้ข้อมูล อะไรบ้าง วัตถุประสงค์ที่คุย กันไว้กับผู้อำนวยความสะดวก และ คณะ กรรมการจะเขียนอย่างไรดี จากนั้นก็ เริ่มที่ หลักการและเหตุผลเลยคะ ค่อยๆไล่มาตั้งแต่ นโยบาย รัฐบาล สถานการณ์ที่กำลังเป็นประเด็น ร้อน(ถ้ามี) สถานการณ์ที่รวบรวมไว้ใส่ไว้ให้เยอะก่อนคะ ผลกระทบที่คาดว่าจะตามมาหากไม่ได้รับการแก้ไข ภารกิจของ กรมสุขภาพจิต ผลลัพธ์หรือผลกระทบหากได้ดำเนินโครงการ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา แล้วสุดท้ายปีนี้ จะทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร พิมพ์ไป ให้เพลินๆเลยคะจนถึงวัตถุประสงค์ จากนั้นก็หยุดพักก่อนคะ กลับมา อ่านทบทวนสิ่งที่เราพิมพ์บ้าง Copy Paste บ้างว่าอ่านแล้วมันติดขัดอะไรหรือไม่ ควรจะตัดตรงไหนออก เพิ่ม คำสันธานเชื่อมเข้าไปที่ตรงไหน คำซ้ำ ประโยคไหนที่วกไปวนมา ตัดออกไปบ้าง ปรับแต่งให้อ่านแล้วไม่สะดุด ก่อนคะ แล้วค่อยไปต่อ อันนี้ทำเพื่อช่วยให้ตัวเอง เรียบเรียงลำดับเนื้อหาไปตามลำดับคะวัตถุประสงค์จะได้ สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล ความคิดจะได้ไหลลื่นไปต่อที่ตัวชี้วัดคะ

ถึงตอนนี้หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ที่เขียนเองอ่านเองรวมทั้งเอเองว่าสอดคล้องกันไปได้แล้ว ก็คิดและเขียนตัวชี้วัดต่อคะ โดยตัวชี้วัดอาจมี ทั้งตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า ผลผลิต (สะท้อน ประสิทธิภาพการ ดำเนินงาน) กระบวนการ (แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ) และผลลัพธ์ (สะท้อนวัตถุประสงค์ของการ ดำเนินงาน) แรกๆภาษาอาจไม่สละสลวยไม่เป็นไรคะ คิดว่าถ้า มันพอจะบอกได้ว่าวัตถุประสงค์ของเราที่ ตั้งไว้ บรรลุแน่ถ้ามีตัว ชี้วัดประมาณนี้ ต้องคิดทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ ที่สำคัญต้อง คิดตัวชี้วัดที่วัดผลลัพธ์

ของโครงการด้วยอันนี้แหละคิดยากหน่อย แต่คิดอะไรได้ก็เขียนหรือพิมพ์ไว้ ทั้งหมดค่ะ แล้วค่อยมาเลือกทีหลัง ถ้ายังคิดไม่ออกก็ปล่อยไปก่อนนะ อย่าไปติดอยู่นาน ให้ไปคิดกิจกรรม เลยเพราะบางทีกิจกรรมจะทำให้เราได้ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดไปพร้อมๆกันเลย ช่วงนี้ติดโทรศัพท์ไว้ด้วยนะคะ คิดไปโทรศัพท์ถามคนที่ต้องลงมือ ปฏิบัติไปด้วยว่าเราคิดกิจกรรมนี้ให้เป็นไปได้หรือป่าว เป้าหมาย งบประมาณ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม เหมาะสมหรือไม่ แต่ที่สำคัญคิดกิจกรรมไปต้องดู หลักการและเหตุผลไปด้วยว่ากิจกรรมนี้จะช่วยลด ปัญหาที่เขียนไว้ได้หรือป่าว แล้วก็ดู วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด ไปด้วยว่าทำกิจกรรมนี้แล้วจะบรรลุตาม วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด ที่วางไว้หรือไม่ หรือคิดกิจกรรมนี้แล้วมันมีวัตถุประสงค์หรือเปล่า ถ้าไม่มีต้องเพิ่ม วัตถุประสงค์เข้าไปอีกหรือไม่ สรุปแล้วก็คือ กิจกรรมที่คิดทำจะ ต้องสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด

เหมือนกิจกรรมจะสำเร็จไปด้วยดี แต่ยังหอค่ะรายละเอียดตัวคุณงบประมาณคงต้องคิดต่อไป อันนี้อย่างนี้คิดเอาเองนะคะ ให้ดูระเบียบการเบิกจ่าย เงินค่าใช้จ่ายในโครงการ ไปด้วย(เราเตรียมไว้ตั้งแต่ต้น แล้ว เอามาใช้ตอนนี้แหละคะ) ใจเย็นๆเข้าใจเพราะอาจคำนวณพลาดได้ง่ายๆ กรณีของงบประมาณหลายๆล้าน ทางที่ดีคำนวณในเอกเซล(Excel) จะช่วยได้เยอะเลย ช่วยได้ทั้งเรื่องการคำนวณที่แม่นยำ และยังช่วยจำด้วยค่ะ ว่าเราคิดรายละเอียดย่อยๆในรายการคิดงบประมาณอะไรบ้าง หลังจากเวลาผ่านไปจะได้ไม่เอ่อว่ามันคิดมา ได้ ยังไง สามารถย้อนกลับไปดูได้ค่ะว่าเราคิดอะไรไว้ เช่น คิดจำนวนคนเท่าไร /พื้นที่ สื่อจำนวนเท่า ไร/ กลุ่มเป้าหมาย และอื่นๆอีกมากมาย

ตอนนี้เขียนไปได้ไกลแล้ว ย้อนกลับไปอ่านทบทวนดูอีกครั้ง ว่าสิ่งที่เราเขียนมันสอดคล้องกันแล้ว ปรับแต่งภาษาให้อ่านแล้วไม่สะดุดโดยคาดว่าถ้าส่งให้ใครอ่านคงอ่านแล้วเข้าใจที่เราเขียน พร้อมกับเก็บตก หัวข้อที่ยังไม่ได้เขียน พอทุกอย่าง เรียบร้อยแล้วก็ไปต่อที่การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการกันเลย โดยเริ่มทำไปตามหัวข้อที่ระบุไว้ถ้าไม่เข้าใจก็ไปอ่านคำอธิบายถ้ายังงงๆ ก็ถามกองแผนงานค่ะ

ในกรณีที่ต้องเข้าไปรอกการวิเคราะห์ความเสี่ยงในเว็บไซต์ของสำนักงานงบประมาณให้ค่อยๆทำไป เรื่อยๆคะ ถึงมันจะเยอะแต่อย่าไปท้อ อย่าใจร้อน ทำตามไปที่ละขั้นตอนตามที่เขาบอกไว้ แล้วมันก็จะ เรียบร้อยเองแหละคะ อย่าลืมรอกบนพื้นฐานความเป็นจริงและความเป็นไปได้ในการดำเนินการนะจะได้ไม่ เหนื่อยภายหลัง

มาถึงตอนนี้คู่มือเหมือนโครงการจะเสร็จสมบูรณ์แล้วตรวจทานดูอีกทีก่อนส่ง ให้ผู้อำนวยการดูเพื่อ ปรับแก้ไขให้สมบูรณ์อีกรอบ **ภารกิจนี้เสร็จสมบูรณ์ เรียบร้อยแล้วเมื่อ เรา Attach File Send ไปที่ E-mail ของกองแผนงาน**

นางนิรมัย คัมรักษา
ฝ่ายแผนงานและสารสนเทศ